

som vi have valgt, at næsten ingen Sammenligningspunkter frembyde sig mellem begge Systemer. Vil altsaa det ærede Thing antage det for det i og for sig Rigtige, saa er det naturligt, at man maa opgibe vort System; men jeg vil dog bede den ærede Rigsdagsmand, naar han opstiller dette nye System, at lægge Mærke til, at han har gjort sit Forsøg med dette System, og at han er falden igjennem dermed (Efterhæring: Hvor er det skeet?). Det er skeet i det foreløbige Rigsraad, og jeg kan tale med ham om dette Rigsraad, thi han skyder det ikke bort; han anseer det og har høit erklæret det for et godt og heldigt Organ. Der er i dette fra ham fremkommet Forslag om den lovgivende Myndighed, men det blev forkastet; der er fremkommet Forslag fra ham om en Forøgelse af Antallet af de folkevalgte Medlemmer, men det er blevet forkastet, fordi man ikke vilde indrømme Delegationen fra Rigsdagen en saadan Betydning. (Efterhæring: Maa jeg bede om Ordet for at gjøre en personlig Bemærkning). Dersom altsaa den ærede Rigsdagsmand stod i Spidsen for Regjeringen og maatte være bunden, som vi, til at gaae til dette Rigsraad og søge dets Samtykke, da veed jeg aldeles ikke, hvorledes han vilde tænke paa at gjennemføre det System, der her af ham er forsvaret.

Men lader os nu gaae over til at betragte, hvorledes dette System da vil stille sig ligeoverfor det andet. Det er da min Overbeviisning, at, naar han holder sig til det i de andre Landsdeles Forfatninger incorporerede Folk, ja saa er det desværre endnu den incorporerede Slesvigholsteinsisme; som han holder sig til. Jeg troer, det er ganske sandt, som er sagt i Landsthingets Udvalgs Betænkning eller maaskee af dets Ordfører — jeg erindrer dette ikke saa nøie — at det er Adspaltelsesens Bei, man da vilde gaae.

Det er bragt under Dmtale, at man skulde danne et Førstekammer af Kongevalgte, hvis Tal Kongen kunde forøge efter sit Lykke, og ved Siden deraf et af hele Folket valgt Kammer, der skulde respectere Kongemagten og dens Beto — men som dog vilde føres af dem, der blive Madsens Ledere. Ja, saa frembringer man et saadant Skyggebillede af

Kongedømmet, at det tilfidsst bliver en reent demokratisk Forfatning. Det er vel ganske vist og sandt, at vi ikke endnu her i Kongeriget have seet Prøver herpaa; jeg skal udtale det her, og har ogsaa, saavidt jeg erindrer, udtalt det i det andet Thing, at vore Rigsdagsvalg og Rigsdagens hele Handlemaade vistnok ikke hidtil har tydet herpaa; men man maa erindre, at der ogsaa kun er gaaet nogle faa Aar og, hvad der er vigtigere, der har været en Tvang i Forholdenes Magt, saa at de Kræfter, de onde Kræfter, siger jeg — for ikke at bruge Ordet „Instinkter“ — ikke have kunnet komme til at røre sig. Men Menneskene ere ikke anderledes i Danmark end andre Steder, og derfor vilde det vistnok ogsaa, hvis der indtraadte en Tilstand, hvor Fællesforfatningen var bygget paa et saadant demokratisk Princip, ikke gaae anderledes her end andre Steder; de, der have den politiske Magt, benytte den, naar de Hindringer ere snerede, der staae i veien; og havde ikke i det Hele taget Krigen været samt de andre vanskelige Forhold, der holdt tilbage, saa skulde vi vel ogsaa allerede her have erfaret dette. Jeg skal tage et Exempel af vore egne indre Forhold, der klarer hele denne Retning; det er Landboforholdene og navnlig Fæsteforholdene og Tiendeforholdene. Her staae mange Mænd — og jeg for mit personlige Vedkommende hører ogsaa til dem, der erkende, at der kan være en Opfordring til at ordne Gaardfæsternes Forhold; — der erkende, at Gaardfæsternes have en billig Afgang — jeg vil ikke sige Ret — til at see deres Forhold ordnede. Men dernæst skulde det komme til Huusmændene, ogsaa Leiehuusmændene, dem skulde der ogsaa sørges for, naaget der ei her paahviler Gierne nogen Fæstetvang, — men det var dog bedst at opfatte dette Spørgsmaal, det var for tidligt endnu at komme derhen. Dernæst skulde det komme til Tienderne; det var altfor haardt, at Tiender skulde hvile paa Bøndernes Jorder, skøndt man havde kjøbt og betalt dem med den Jorderne paahvilende Tiendebyrde. Tienden skulde derfor afløses af en almindelig Stat og derved alle Jorder blive tiendefrie — og saa skulde der tilfidsst indføres en almindelig Indkomstskat, hvorved man lod de Rige dække alle de Byr-